SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2381

av Patrick Reslow m.fl. (SD)

Kvalitet och frihet för en högskola i världsklass

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att öka undervisningsfriheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en översyn av regleringsbreven så att kvotering inte förekommer inom svensk högskola och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde hedra meritokratin och därmed överge könsbaserade rekryteringsmål för professorer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att likvärdighet råder mellan discipliner och ämnen inom högskoleväsendet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde tillse att det svenska språket används som undervisningsspråk inom högre utbildning om det inte är befogat att använda ett annat språk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde besluta om att tillåta högst två omtentor på samma kurs och termin och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att utreda en extern slumpvis bedömning av kandidat- och magisterarbeten för säkerställd kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att ge de konstnärliga lärosätena ett samlat anslag för forskning och undervisning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde verka för en stärkt kvalitet i den högre utbildningen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att högskolans styrelse ska ha tonvikten inom akademin och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att studenternas anställningsbarhet efter examen ökar och säkerställa relevant forskning genom att lärosätena samverkar med det omgivande samhället och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde utreda hur finansieringssystemet för högre studier ska bli mer kvalitetsdrivande och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde utreda en optimal dimensionering av antalet teoretiska högskoleplatser liksom dimensioneringen av yrkesutbildningar för att bättre än i dag matcha samhällets behov och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att lärosäten inte utökar antalet utbildningsplatser om inte antalet studentbostäder ökar i motsvarande grad och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast borde tillse att studentbostäder enbart utnyttjas av aktiva studerande och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en omfattande översyn av högre lärosäten avseende deras antal och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde verka för att minska antalet högre lärosäten med universitetsstatus och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta behovet av att inrätta fler kombinerade tjänster för både forskning och undervisning och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att samtliga lärosäten ska redovisa sina resultat offentligt och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att styrelserna på våra universitet och en del högskolor ska upprätthålla säkerhet mot kunskaps- och forskningsspionage och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta att reglerna för avstängning av studenter ska skärpas om dessa allvarligt trakasserar eller aktivt och fysiskt hindrar yttrandefriheten för föreläsare, gäster, personal vid lärosätet och andra knutna till lärosätet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att våra lärosäten även fortsättningsvis ska drivas som statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla politiska aktörer är överens om betydelsen av att vårt högskolesystem håller hög kvalitet för vårt framtida välstånd, för vår position som framgångsrik modern nation och för att föra vår civilisation framåt. Det som skiljer de olika politiska åsikterna åt är snarare hur vi skapar en högskola av högsta klass. Vi anser att meritokrati och akademisk frihet är nyckeln till framgång och att kvotering är en styggelse. Vi vill att ett minimum av lärarledd tid införs för våra utbildningar och att resurstilldelningssystemet förändras för att göra detta möjligt. Den lärarledda tiden blir självfallet olika beroende på vilken utbildning det gäller, eftersom kraven och typen av studier skiljer sig åt på ett markant sätt. Eftersom samhällets resurser är begränsade kommer resurserna för högskolesystemet också att vara det. Då är det viktigt att befintliga resurser används på

ett bra sätt och att dessa resurser samordnas. Vi vill betona vikten av att prioritera kvalitet i stället för kvantitet.

Ökad undervisningsfrihet

1. Sverige ligger förvånande nog efter många andra länder när det gäller undervisningsfrihet. Att högskolans styrelse, och till och med studentorganisationer, har inflytande över de litteraturlistor som en universitetslärare ska använda i sin undervisning är oacceptabelt. Läraren för en kurs ska ha det slutgiltiga ansvaret för kursens litteraturlista. Detta hindrar inte dialog med både studenter, styrelse och kollegor. Tvärtom ska sådana dialoger uppmuntras.

Vidare ska inga politiska ideologier, ofta i skepnad av vetenskap eller överideologi, tvingas på lärare och kurser. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund där fakta och kunskaper sitter i högsätet. Politisk påverkan hör inte hemma i dagens moderna högskolor. Ett aktuellt problem i detta sammanhang är den genusideologi som påtvingas alla möjliga kurser där denna ideologi är helt obsolet. Regeringen borde därför överväga att öka undervisningsfriheten vid lärosätena.

Ingen kvotering ska få förekomma inom högskoleväsendet

2. All slags kvotering blir i förlängningen av ondo. Om vi börjar kvotera in en grupp människor, till exempel kvinnor, följer snart andra grupper med krav om kvotering. Sverigedemokraterna är övertygade om att kvinnor och andra grupper i samhället har kapacitet att ta sig fram av egen kraft på samtliga områden inom högskoleväsendet. Överger man den viktiga och rättvisa principen om meritokrati hamnar vi på ett sluttande plan där djup orättvisa kommer att bli alltmer manifest, och vi får ett system där fler och fler med bäst meriter väljs bort på kvoteringsmässiga grunder.

Varken tjänster eller styrelseplatser ska vara föremål för kvotering på våra lärosäten. Detta borde föras in i högskolelagen. Vad gäller ansökningar om olika anslag och till olika tjänster skulle med fördel ett anonymiseringsförfarande kunna övervägas för att erhålla ett meritokratiskt rättvist system. Regeringen borde överväga en översyn av regleringsbreven så att kvotering inte förekommer inom svensk högskola.

Överge könsbaserade rekryteringsmål

3. I knappt 30 år har politiken styrt den högre utbildningen genom könsbaserade rekryteringsmål för professorer. Detta beslutades av riksdagen 1997 och i aktuell proposition 1996/97:141 fastslogs att jämställdhet mellan kvinnor och män alltid ska iakttas och främjas i högskolornas verksamhet, och dessutom fastslogs följande: ”Ett uthålligt och intensifierat jämställdhetsarbete inom högskolans alla nivåer bör successivt leda till en höjning av andelen kvinnor inom alla lärarkategorier.” Lika möjligheter för kvinnor och män är en självklarhet, men lika möjligheter är väsensskilt från lika utfall. Att inte respektera detta faktum har varit ett stort misstag och har åsidosatt meritokrati som grundläggande princip inom högre utbildning. Det ska aldrig råda något tvivel om att det är den bäst meriterade som får den utlysta tjänsten. Könet hos den sökande personen är helt ovidkommande i detta sammanhang. Regeringen borde hedra meritokratin och därmed överge könsbaserade rekryteringsmål för professorer.

Likvärdighet ska råda mellan olika discipliner inom svenskt högskoleväsende

4. Tvärvetenskapliga projekt har kommit för att stanna och fyller många gånger en nödvändig funktion. Däremot ska alla discipliner uppfylla samma grad av vetenskaplighet och krav i övrigt. Den vetenskapliga grund olika discipliner står på ska inte ifrågasättas av andra discipliner som mer är av politisk karaktär. Naturvetenskapliga discipliner ska vila på sin egen vetenskapliga grund och ska inte få kompromet teras av till exempel genusvetenskap.

Inte heller ska det tillåtas att samhällsvetenskaper med politiska förtecken ska få ställa krav som till exempel kvotering eller beordra speciella inslag i olika kurser. Varken forskning eller undervisning ska tillåtas att styras med politiska förtecken, vilket vi ser tecken på i dag. Den typ av styrning vi här syftar på torde uppenbart strida mot akademins frihet. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete beakta att likvärdighet råder mellan discipliner och ämnen inom högskoleväsendet.

Betydelsen av svenska språket som undervisningsspråk

5. Det svenska språket är på vissa utbildningar i det närmaste satt på undantag i undervisning och övrig verksamhet på våra lärosäten, trots att det inte finns någon adekvat orsak att använda främmande språk. Det är av flera orsaker viktigt att använda vårt nationella språk. Vi lever och verkar dock i en internationell värld, vilket speciellt

gäller högskoleväsendet. När det är befogat ska självfallet främmande språk användas och då främst det engelska språket. Regeringen borde i sitt arbete framhålla betydelsen av att använda det svenska språket som undervisningsspråk inom högre utbildning.

Begränsning av antalet omtentor

6. Enligt 6 kap. 21 § högskoleförordningen får en högskola inte begränsa antalet tillfällen för examination av en kurs till färre än fem tillfällen. Eviga omtentor medför ett enormt extraarbete för lärare vid våra lärosäten, och en del studenter har satt i system att göra omtentor i stället för att göra tillräckliga förberedelser inför sina ordinarie tentor. Begränsningar av tillgång till studiemedel sätter en naturlig gräns för eviga omtentor, men denna gräns anser många verksamma inom högskolan inte är tillfyllest i dagsläget. Där bör en gräns på högst två omtentor införas. Klarar någon student inte dessa tentor återstår att skriva upp sig för samma kurs en gång till. Det är viktigt att högskolans resurser, både ekonomiska och personella, utnyttjas på bästa sätt. Regeringen borde i sitt arbete överväga en begränsning av antalet omtentor.

Extern slumpvis bedömning av kandidat- och magisterarbeten

7. Många svenska högskolor och universitet har problem med att upprätthålla kvaliteten. En del program håller hög nivå, men på många högskoleutbildningar ligger studiearbetsinsatserna på ringa 15–20 timmar i veckan. Det säger sig självt att en så mager investering i tid näppeligen ger önskvärda resultat. En annan olycklig tendens är att kraven gradvis har sänkts för att få godkänt på skilda nivåer, men också på kandidat- och magisterarbeten. Ett sätt att mäta kvaliteten på respektive utbildning är att granska dess studenters kandidat- och magisterarbeten.

Vi vill att Universitetskanslersämbetet (UKÄ), som innehar uppdraget att granska och säkra kvaliteten i högskolan, återgår till det utvärderingssystem som användes fram till 2014 och som hade fokus på utbildningars kvalitet. Systemet byggde på extern granskning av slumpmässiga urval av kandidat- och magisterarbeten, vilket tjänade som garant för en lägstanivå på utbildningskvaliteten. Dessa kvalitetshöjande åtgärder ska ske på ett sätt så att vi även i fortsättningen följer Bolognaprotokollet. Regeringen borde överväga att utreda denna fråga.

Öka lärosätenas frihet genom att övergå till ett samlat anslag

8. I dag är anslagen till lärosätena uppdelade i ett anslag för forskning och ett anslag för undervisning. Det finns både för- och nackdelar med skilda anslag för forskning och undervisning. På åtminstone vissa högskolor torde dock fördelarna med ett samlat anslag överväga. Till att börja med vill vi ha ett samlat anslag för både forskning och undervisning på de konstnärliga högskolorna (Stockholms konstnärliga högskola, Konstfack, Kungliga Konsthögskolan samt Kungliga Musikhögskolan). Detta anslagsgivande ökar lärosätenas frihet liksom ansvar. Framför allt underlättar ett samlat anslag planering och flexibilitet för lärosätena. En annan mycket viktig fördel med ett samlat anslag är att det underlättar för lärosätena att inrätta trygga och långsiktiga tjänster där både undervisning och forskning ingår. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete överväga att ge de konstnärliga lärosätena ett samlat anslag för forskning och undervisning.

Mindre administration och mer lärarledd undervisning

9. Svenska studenter får minst lärarledd undervisning enligt senaste enkätundersökningar från Eurostudent. I genomsnitt ligger Sverige på endast 10 timmar lärarledd undervisning per vecka, vilket är betydligt lägre än många andra länder. Detta är en mycket oroande utveckling. En möjlig förklaring till det låga antalet undervisningstimmar ges i en rapport från Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS). Av den framgår att antalet forskare och lärare ligger relativt stabilt sedan 2004 trots att antalet studenter har ökat med 10 procent. Samtidigt har gruppen högutbildad administration och chefer ökat kraftigt från 6 000 personer till 10 000 personer. För Sverigedemokraterna är det oerhört viktigt att lärosätenas administration inte sväller på bekostnad av kärnverksamheten. Denna trend måste brytas och andelen lärarledd undervisning öka. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete verka för en stärkt kvalitet i den högre utbildningen.

Lärosätenas styrelse ska ha tonvikten inom akademin

10. Balansen mellan lärosätenas autonomi och statens styrning är en komplicerad fråga där skilda intressen måste balanseras. Staten måste kunna styra över och prioritera skattemedlens användning för att värna begränsade resurser. Samtidigt måste lärosätena

ha akademisk frihet och självständigt kunna arbeta för att stärka forskningens kvalitet. Det ankommer på riksdagen att besluta om fördelning av resurserna. Det ligger också på riksdag, regering och andra offentliga institutioner att kontrollera hur effektivt de statliga medlen används.

Vad gäller mer närliggande och rent akademiska frågor ska lärosätenas frihet och det kollegiala ledarskapet öka jämfört med hur det förhåller sig i dag. För att lärosätena ska styras så effektivt som möjligt måste styrelserna vara både allsidiga och kompetenta. Styrelserna bör till en tredjedel bestå av ledamöter tillsatta externt, en tredjedel av lärare och forskare från det egna lärosätet och en tredjedel av lärare och forskare från andra lärosäten. Styrelsens ordförande bör vara en akademiker som väljs av styrelsen på förslag av valberedningen. Valberedningen bör bestå av tre personer och ha samma sammansättning som styrelsen där den externt tillsatta ledamoten tillsätts av regeringen. Styrelsens storlek kan med fördel beslutas av högskolan själv i samråd med valberedningen. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete beakta att högskolans styrelse ska ha tonvikten inom akademin.

Samverkan med det omgivande samhället och anställningsbarhet

11. I högskolelagen står det att läsa att det ingår i lärosätenas uppgift att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt att verka för att forskningsresultat tillkomna vid lärosätena kommer till nytta. Det är av största vikt att högskolor och universitet samarbetar med det omgivande samhället med syftet att forskningsbaserad kunskap ska komma till nytta. Sverigedemokraterna är dock emot att samarbete är anslagsgrundande på grund av svårigheterna att mäta denna parameter.

Samarbete ska heller inte ske för dess egen skull, utan för att uppnå resultat. Lika viktigt är att lärosätena klarar av att utforma utbildningarna i syfte att säkerställa studenternas anställningsbarhet efter avslutad utbildning samt att lärosätena klarar av att samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och presumtiva arbetsgivare. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Ett kvalitetsdrivande finansieringssystem för lärosätena

12. Vi har i dag ett finansieringssystem med studentpeng. Detta premierar i hög grad kvantitet, det vill säga att det tas in så många studenter som möjligt varje läsår vid varje

lärosäte i stället för att det satsas på kvalitet i utbildningarna. Finansieringssystemet bör reformeras så att kvalitet premieras mer. Vi har redan nått upp till höga mål vad gäller antalet studenter bland befolkningen. Tyvärr finns det indikationer på att kvaliteten blivit lidande. Strututredningen föreslog ett system där hälften av utbildningsanslaget utgörs av en fast bas som grundar sig på det utbildningsmål som lärosätet och regeringen satt upp genom en fyraårig överenskommelse och den andra hälften av en rörlig del som grundar sig på antalet helårsstudenter som lärosätet och utbildningen har. Vi kan se fördelar med ett sådant system. Ett annat alternativ vore att återgå till det regelverk som gällde innan reformen 1990. Det viktiga är att dagens kvantitativa ansats får ge vika för tydliga kvalitativa mål. Vi anser därför att regeringen borde överväga att utreda ett mer kvalitetsdrivande finansieringssystem för lärosätena.

Regeringen bör tillsammans med lärosätena besluta om antalet anslagsgivande studieplatser

13. Antalet utbildningsplatser på olika utbildningar matchar på många håll inte samhällets behov. Samtidigt saknas det arbetskraft inom många hantverksyrken. En följd av detta är att kvaliteten på många utbildningar har försämrats samt att det på andra håll utbildas för få studenter för arbetsmarknadens behov. Även fortsättningsvis kommer de individuella val som studenterna gör spela en avgörande roll, men högre utbildning får aldrig anta skepnaden av ren arbetsmarknadspolitik. Regeringen borde överväga en utredning av dimensioneringen av den högre utbildningen för att få till en betydligt bättre matchning enligt samhällets behov.

Högskolorna ska inte kunna utöka antalet studieplatser utan att dimensionera antalet studentboenden

14. Snart sagt varje höst rapporterar medier och studentorganisationer om den akuta brist på studentbostäder som råder vid våra lärosäten. Denna brist har legat för handen under en längre tid, och inga tillräckligt kraftfulla åtgärder har vidtagits för att åtgärda problemet. Förslaget med utökade rättigheter att hyra ut till studenter i andra hand har inte givit erforderligt resultat. Till en stor del kan bostadsproblemet förklaras med ett utökat antal högskoleplatser över tid.

Vi har ett förhållande där lärosätena får studentpeng efter antalet studenter som genomför kurser. Regeringen stipulerar dock ett tak för ett högsta antal platser på olika

utbildningar. Dock finns det inga krav på tillräckligt med bostäder korrelerat till antalet studenter. Vi vill att det ska finnas tillräckligt med bostäder när regeringen fördelar pengarna till lärosätena för ett visst antal studenter. I annat fall bör antalet studieplatser minska så att bostäderna räcker till. En kvot bör räknas ut för varje lärosäte eftersom det finns betydande skillnader mellan olika lärosäten angående hur stor del av studenterna som är i behov av en studentbostad. På vissa orter är det rimligt med en lägre kvot då många studenter sannolikt kan ordna bostad på annat håll eller bo hemma. Det är i längden orimligt att finansiera studentplatser där en del av studenterna kommer att sakna bostad. I längden måste lärosätena, berörda kommuner och Akademiska Hus kunna samarbeta för att förse våra studenter med tak över huvudet. Fungerar inte detta är nästa steg ändrad lagstiftning där staten går hårdare in och styr byggandet och boendet. Studentbostäder ska också kunna uppföras av mer enkel och tillfällig karaktär och bygglagarna bör anpassas därefter. Lärosäten ska också kunna bygga och driva studentbostäder i egen regi, om de så vill. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Studentbostäder ska gå till studenter

15. Bristen på studentbostäder är på sina håll skriande inför årskursstarter på många lärosäten. Det är därmed ett stort problem att s.k. övervintrare och andra individer nyttjar studentbostäder fast de inte längre studerar. Bostäder som är avsedda som studentbostäder bör registreras som studentbostäder i ett centralt register, och detta register bör samköras med registrerade aktiva studenter. De som inte längre studerar aktivt och ändå nyttjar en registrerad studentbostad ska sägas upp från denna bostad med omedelbar verkan för att tillgången på bostäder för studenter ska bli så god som möjligt. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete överväga att lärosäten inte utökar antalet utbildningsplatser om inte antalet studentbostäder ökar i motsvarande grad.

Reformering av högskoleväsendet

16. Sverige har ett decentraliserat system med universitet och högskolor på relativt många orter. I princip bör vi behålla dessa geografiskt spridda lärosäten. Det är viktigt att kunna erbjuda högre utbildning där den efterfrågas, alltså även utanför de större universitetsstäderna. Inte minst ser vi en stor potential för lokala industrier och andra arbetsgivare att lokalt samverka med högre lärosäten. Vi ser också problem med brist på

till exempel bostäder i de större universitetsstäderna, varför utbildning måste kunna erbjudas över hela landet.

Vi vill driva fram administrativa sammanslagningar av mindre högskolor för att använda samhällets och högskolornas resurser mer effektivt. Andelen personal som inte har forskande eller undervisande uppgifter uppgår till i genomsnitt 34 procent vid Sveriges lärosäten. Med sammanslagningar kan resurser optimeras i hela högskolesystemet. I Danmark har man gjort just detta med stor framgång. I ett första steg vill vi slå ihop Malmö universitet med Lunds universitet, som då blir ett enda universitet med en styrelse. Vi vill också att Mälardalens högskola slås ihop med Södertörns högskola. Regeringen borde överväga en omfattande översyn av högre lärosäten avseende deras antal.

Minska antalet högre lärosäten med universitetsstatus

17. Det har på senaste tiden gått inflation i att befordra högskolor till universitet. Detta gör inte att utbildningsnivån i vårt land höjs utan tjänar endast populistiska motiv. Vi behöver både högskolor med en mindre andel forskning och universitet med kvalitativ forskning. I dagsläget bör inga fler högskolor upphöjas till universitet, och universitet som inte håller måttet bör fråntas sin universitetsstatus.

Vi vill att universitet, men framför allt högskolor, specialiserar sig på de områden där de är bäst. På detta sätt höjer vi kvaliteten för hela högskoleväsendet i vårt land. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete verka för att minska antalet högre lärosäten med universitetsstatus.

Trygga anställningar inom akademin genom att inrätta fler kombinerade tjänster för både forskning och undervisning

18. På de främsta universiteten i västvärlden viktas undervisning högre än i Sverige, där forskning premieras alltför högt på bekostnad av undervisningen. Vi vill att fler trygga tjänster med längre avtal inrättas där det ingår både forskning och undervisning, vilket är en mycket viktig parameter för att öka kvaliteten på både forskningen och undervisningen. I de mål och i den överenskommelse som enligt vårt förslag ska ske mellan lärosätena och regeringen ska det beslutas om en rimlig nivå på antalet tjänster där både forskning och undervisning ingår. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Samtliga högskolor ska redovisa sina resultat offentligt på en lättillgänglig portal

19. Att blivande studenter kan jämföra de olika lärosätenas resultat är av stor vikt vid val av utbildning, men informationen äger även ett allmänintresse. Det är fullt rimligt att blivande studenter får ta del av så mycket relevant information som möjligt inför detta kanske livsavgörande utbildningsval. Alla högskolor är inte lika bra och olika kurser bedrivs inte på samma sätt på olika högskolor. Att studenter som ska lägga en stor del av sin tid och sin ekonomi på en utbildning får ta del av så mycket information som möjligt är en demokratisk rättighet som borde vara självklar.

Det som bör redovisas är genomströmning, kursresultat i genomsnitt och i möjligaste mån anställning efter examen. Det sistnämnda kan stöta på praktiska svårigheter och informationen bör redovisas när det går. Portalen som detta ska redovisas på ska vara lättillgänglig och lättläst. Det ska vara enkelt att jämföra olika högskolor och olika kurser på olika högskolor. Därför ska denna portal drivas av en statlig högskolemyndighet. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Säkerställ att inget kunskaps- eller forskningsspionage förekommer på våra lärosäten eller vetenskapliga institutioner

20. Utländska stater, speciellt vissa stormakter, har ett uppenbart intresse av att illegalt ta del av Sveriges uppnådda forskningsresultat och kunskapsresultat inom naturvetenskapen. Det sker genom antingen mänskligt eller digitalt spionage. En hel del misstänkta incidenter har noterats de senaste åren. Det innebär självklart en stor förlust för Sverige som nation om spionaget blir framgångsrikt. Varje styrelse på våra universitet bör upprätta och verkställa en seriös plan för att motverka spionage. Det kanske inte är relevant att ha en plan mot spionage på varje lärosäte, speciellt om det inte finns discipliner som utländsk makt äger ett stort intresse av. Utländska makter har sannolikt högst begränsat intresse av forskningen på våra konstnärliga högskolor, bara för att nämna ett exempel. Självklart måste styrelserna ta hjälp av extern expertis i sitt arbete. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Skärp lagstiftningen där studenter missbrukar sina friheter och trakasserar andra personer knutna till lärosätet

21. Efter konflikten i Mellanöstern har demonstrationer uppstått vid flera högskolor, i Sverige såväl som i USA och i delar av västvärlden. Studenter åtnjuter yttrandefrihet

och demonstrationsrätt som alla andra medborgare i demokratier och är i sin fulla rätt att utnyttja dessa friheter. Men när dessa yttringar övergår i trakasserier, hot, fysiskt våld och rent sabotage handlar det inte längre om att utnyttja sina demokratiska friheter, utan man övergår till rena olagligheter.

I USA finns det flera belagda exempel där protesterande studenter hotat och trakasserat till exempel judar så att dessa inte kunnat vistas på universitetsområdet och därmed bedriva sina studier. Det finns också exempel på protesterande studenter som på märkliga grunder tvingat bort personal från högskolorna, enbart genom hot och trakasserier. Allt detta är fullständigt oacceptabelt och bör beivras å det kraftigaste. Studenter som ägnar sig åt verksamhet som utestänger, hotar eller på andra sätt allvarligt stör undervisningen ska stängas av från lärosätet. I förekommande allvarliga fall ska de under en tidsperiod stängas av från alla högre studier. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Lärosätena ska fortsatt drivas i myndighetsform

22.Våra lärosäten skall även fortsättningsvis vara i princip helt skattefinansierade och då är det rimligt med en viss politisk styrning och kontroll, utan att göra avkall på den akademiska friheten. I exempelvis USA är förhållandena helt annorlunda då lärosätena där drivs med eget kapital och donationer. De högskolor som i dag drivs i form av stiftelser uppvisar inte påtagligt bättre resultat än de som drivs i myndighetsform. Inte heller upplevs den akademiska friheten större vid dessa lärosäten. En reform av driftsformen till exempel stiftelser skulle öka friheten hos lärosätenas styrelser, det är inte givet att övrig personal skulle öka sin frihet överhuvudtaget. Det skulle mycket väl kunna vara tvärtom, att lärare på högskolorna skulle få mindre akademisk frihet.

Patrick Reslow (SD)

Tobias Andersson (SD) *Anders Alftberg (SD)*

Robin Lennartsson (SD)